

Головна / Культура / Н

Нестайко Всеволод Зиновійович

НЕСТА́ЙКО Всеволод Зиновійович (30. 01. 1930, м. Бердичів, нині Житомир. обл. – 16. 08. 2014, Київ) – прозаїк, драматург. Чл. НСПУ (1956). Премії ім. О. Копиленка (1980), ім. Лесі Українки (1982), ім. М. Трублаїні (1988). Орден князя Ярослава Мудрого 5-го ступ. (2010). Закін. Київ. ун-т (1952). Від 1951 працював літ. ред. у ж. «Барвінок», вид-ві «Молодь», від 1956 – зав. ред. для молодших школярів вид-ва «Веселка». Від 1987 – на твор. роботі. Від 1996 на Нац. радіо України вів програму «Радіобайка Всеволода Нестайка». Н. вважають класиком сучас. укр. дит. літ-ри. Автор бл. 30-ти книжок оповідань, казок, повістей і п'єс. Переважно вони пригодницькі, веселі, гостросюжетні, проте не лише розважальні, а й виховують високі морал. якості – вірність у дружбі, чесність, порядність, мужність, людяність, доброту, любов до рідної землі. Для його творів характерний оптиміст. пафос і гуморист. обігравання імен та антропонімів. Креативність текстів Н. як «майстра композиції» (за Л. Овдійчук) зумовлюється пригодниц., авантюр. фабулою, оригінал. композиц. будовою, специф. наратив. (оповід.) структурою, а також присутністю фантаст. компонента. Спіл. рисою для текстів Н. постає актуалізація зображуваної ситуації, дихотомність персонопар у системі образів, використання прийому антитези на різних рівнях художності. Н. активно експериментує із худож. мовою, насичує тексти тропами – порівняннями, алегоріями, гіперболами, літотами. Н. послуговується транзитивними міфол., фольклор. й казк. архетипами, мотивами та образами, а також інтертекстуал. прийомами. Осердя персоносфери текстів Н. складають образи актив., сміливих, креатив. дітей. Н., який створив т. зв. літ. педагогіку (за В. Костюченком), торкається теми соціалізації дітей у своєму й чужому контексті (родичі, друзі, однокласники). Окремі його тексти вміщено до шкл. підручників, хрестоматій з укр. літ-ри. Дебютував 1954 оповіданням для дітей у ж. «Барвінок», публікувався також у ж. «Піонерія». 1956 у Києві вийшла друком перша його книжка «Шурка і Шурко», 2009 – остання прижиттєва «Найновіші пригоди Косі Вуханя та Колька Колючки». Найпопулярніший твір – трилогія «Тореадори з Васюківки» («Пригоди Робінзона Кукурузо», 1964; «Незнайомець з 13-ї квартири», 1966; «Таємниця трьох невідомих», 1970), яку 1979 Міжнар. радою з дит. та юнац. літ-ри внесено до Особл. почес. списку Г.-К. Андерсена. Книги Н. перекладені понад 20-ма мовами світу й витримали чимало перевидань, п'єси («Марсіанський жених», «Вітька Магеллан», «Інопланетяни», «Кіностріха діда Гаврила», «Пересадка серця» та ін.) поставлено укр., рос. та вірмен. мовами в багатьох укр. театрах, п'єси-казки («Загадковий Яшка», «Пригоди Світлофора Світлофоровича», «Лисичка-Сестричка і Вовк-Панібрат», «Солом'яний Бичок і рок-група “Ко-За-Чок”», «Секрет Васі Кицина» тощо) – у ляльк. театрах України. За мотивами його творів знято низку фільмів, що відзнач. престиж. нагородами: т/ф «Тореадори з Васюківки» – Гран-Прі Міжнар. фестивалів у Мюнхені (Німеччина, 1968) та Александрії (Австралія, 1969); к/ф «Одиниця з обманом» – премія Вкф у Києві (1984), спец. приз кінофестивалю у Габрово (Болгарія, 1985). Його іменем 2004 названо дит. б-ку в м. Дружківка (Донец. обл.), а також вулиці в Києві, Дніпрі, Бердичеві, Люботині (Харків. обл.) та ін.

Тв.: Це було в Києві. 1957; В країні Сонячних Зайчиків. 1959; Супутник «Ліра-3». 1960; Космо-Натка. 1963; Тореадори з Васюківки. 1973; 14-е вид. 2010; Одиниця з обманом. 1976; Пригоди Грицька Половинки. 1978; Незвичайні пригоди в лісовій школі. 1981; Чудеса в Гарбузяхах. 1984; П'ятірка з хвостиком. 1985; Таємниця Віті Зайчика. 1986; Скринька з секретом. 1987; Незнайомка з Країни Сонячних зайчиків. 1988; Слідство триває: П'єси. 1989; Про комарика Зюзю. 1990; Таємничий голос за спиною. 1990; Вибрані твори: В 2 т. 1990; Казкові пригоди Грайлика. 1994; Неймовірні детективи. 1995; 2009; 2011; Чорлі. 1995; Казкові пригоди і таємниці. 2003; Пригода в кукурудзі. 2010; Супер «Б» з «фрикадельками». 2010; Чарівний талісман. 2010; Космонавти з нашого будинку. 2011; Країна Сонячних Зайчиків. 2009; 2012; 2014; Пригоди журавлика. 2012; Чарівні окуляри. 2012; Пригоди журавлика. 2018 (усі – Київ).

Літ.: Нестайко В. Чому я пишу для дітей // Літ-ра. Діти. Час: зб. літ.-крит. ст. про дит. літ-ру. К., 1980. Вип. 5; Чайковський Б. Всеволодові Нестайку – 60 // ЛУ. 1990, 8 лют.; Його ж. Лідер дитячого письменства: [про В. Нестайка] // Там само. 2000, 3 лют.; Костецький А. «Бо в дитинстві був рудий...»: (В. Нестайко) // ПШ. 2001. № 7; Денисенко В. «Тореадори»... назажди!: У патріарха дит. кн. В. Нестайка – перша презентація // День. 2004, 2 черв.; Золотарьов В. Всеволоду Нестайку – 75 // Молодь України. 2005, 22 лют.; Сорокопуд В. Чарівний світ Всеволода Нестайка: від тридцятидвохрічної корови Контрибуції і чарки луципера до свинофірми «Рилос» і пошуку «скоробагатьковських» скарбів // ДТ. 2006, 5–19 серп.; Гарачковська О. Сюжетно-образна структура казок Всеволода Нестайка // КС. 2008. № 5; Всеволод Нестайко: «Я все життя писав саме для дітей – писав з любов'ю, болем і тривогою»: Біобібліогр. нарис. К., 2010; Бойчук А. Р. Еволюція вітчизняної літератури для дітей // Наук. вісн. Микол. ун-ту. Філол. науки. 2013. Вип. 4.12; Кацун Ю. Всеволод Нестайко: «Незалежність України залежить від української дитячої літератури» // День. 2013, 22 черв.; Шулькова К. І. Жанрова специфіка циклу Всеволода Нестайка «Неймовірні детективи» // Наук. вісн. Микол. ун-ту. Філол. науки. 2014. Вип. 4.14; Овдійчук Л. М. Всеволод Нестайко – майстер пригодницької прози // Укр. літ-ра у заг.-осв. школі. 2015. № 2; Резніченко Н. Міфологічний простір трилогії про Сонячних Зайчиків Всеволода Нестайка // Літ. процес: методологія, імена, тенденції. Філол. науки. 2015. № 5; Вірич Н. В. Духовне становлення особистості в прозі Всеволода Нестайка. О., 2017.

А. Р. Тичініна

2021

Статтю розміщено на умовах, викладених у розділі [Умови та правила користування електронною версією «Енциклопедії Сучасної України»](#)

Використати в Google Classroom

Переглянути в Google Scholar

Роздрукувати статтю

Покликання на статтю

ДСТУ 8302:2015

А. Р. Тичініна. Нестайко Всеволод Зиновійович // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [онлайн] / гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=73735 (дата перегляду: 15.11.2021)

ПРО ЕНЦИКЛОПЕДІЮ

сучасна українська загальна енциклопедія, яку пишуть провідні науковці країни;

найбільша за кількістю томів українська енциклопедія (від 2001 р. опубліковано 22 томи на літери «А»-«Н»; подальша робота триває);

онлайн-версія енциклопедії містить нині 63375 статей і щодня має в середньому 6000 читачів

індексується платформою наукових публікацій Google Scholar.

ЗАСНОВНИКИ

Національна академія наук України
Наукове товариство імені Шевченка

ВИДАВЕЦЬ

Інститут енциклопедичних досліджень НАН України

НАШІ САЙТИ

Корпус енциклопедичних видань України
Наукова конференція "Українська енциклопедистика"
Енциклопедичний вісник України
Енциклопедія "Наукове товариство ім. Шевченка"